

Pravidlá a formát Finále Ligy kritického myslenia

Formát a štruktúra súťaže

- Celoštátne kolo LKM pozostáva zo základných kôl a finálového kola.
- Základné kolá prebehnú v prvý deň podujatia a budú zložené z dvoch častí:
  - Test **mediálnej gramotnosti** a kritického myslenia
  - Obhajoba **argumentačnej eseje** súťažiaceho
- Finálové kolo prebehne druhý deň podujatia vo forme verejných prezentácií pred porotou expertov a expertiek.
- Do finálového kola postúpia 3 najlepší súťažiaci z každej kategórie na základe výsledkov zo základných kôl.
- Súťažiaci, ktorým sa nepodarí postúpiť do finálového kola, zostávajú na finálovom kole ako pozorovatelia.

Základné kolá: Test mediálnej gramotnosti

- Test bude obsahovo aj formátom podobný testom z krajského kola.
- Súťažiaci môžu používať internet, ale musia uvádzať zdroje informácií.
- Využívanie generatívnej umelej inteligencie počas testu mediálnej gramotnosti je prísne zakázané.
- Test nebude zahŕňať písanie vlastného argumentu.
- Na test budú mať súťažiaci zo stredných škôl **60 minút** a zo základných škôl **45 minút**.

Základné kolá: Argumentačná esej

- Súťažiaci píšú argumentačnú esej na tému príslušnú ich kategórii, pričom si môžu vybrať, či budú zastávať súhlasnú alebo nesúhlasnú pozíciu.
- Rozsah eseje je **maximálne 600 slov** pre I. a II. kategóriu a **400 slov** pre III. kategóriu.
- Hotovú esej je potrebné zaslať na e-mailovú adresu **lkm@sda.sk** najneskôr do **31. 5. 2026**
- Očakávame, že argumentačná esej bude obsahovať 2-3 argumenty. Od súťažiacich sa neočakáva, že pokryjú všetky možné argumenty na danú tému. Dôležitejšie je, aby argumenty obsahovali podrobnú analýzu.
- Esej bude hodnotená na základe týchto 5 kritérií:
  - **Stratégia** – pochopenie témy, zaujatie jasnej pozície a výber čo najsilnejších a najviac relevantných argumentov.
  - **Organizácia** – prehľadná štruktúra textu (úvod, jadro, záver), jasné rozdelenie jednotlivých argumentov.
  - **Analýza** – kvalitné a presvedčivé vysvetlenie argumentov bez logických chýb, dodržanie štruktúry argumentu tvrdenie – vysvetlenie – dôkaz.
  - **Dôkazy** – podloženie argumentov relevantnými dôkazmi z dôveryhodných zdrojov.
  - **Štýl** – text neobsahuje gramatické chyby a je štylisticky správny, jazyk je na úrovni, dodržiava rozsah.

- Súťažiaci **smú využívať nástroje umelej inteligencie ako pomoc pri písaní eseje**. Upozorňujeme však, že konečný text musí byť výsledkom originálnej intelektuálnej práce súťažiaceho. Generované texty nebudú vylúčené zo súťaže, no budú hodnotené horšie ako písaný text.
- Súťažiaci budú svoju prácu obhajovať pred rozhodcovským panelom zodpovedaním otázok k jej obsahu. Obhajoba nespočíva v prezentácii eseje, ale výhradne v diskusii s rozhodcami.
- Otázky slúžia na objasnenie argumentov, overenie širšieho porozumenia téme a poskytnutie kritickej spätnej väzby.
- Dĺžka obhajoby je **7 minút**.
- Súťažiaci pri obhajobe môžu používať poznámky v tlačenej alebo elektronickej podobe.
- Obhajoba bude hodnotená na základe týchto 3 kritérií:
  - **Kontextualizácia** - orientácia v téme, znalosť širších súvislostí, stavu súčasnej verejnej debaty.
  - **Prezentácia** - vecnosť, jasnosť a ochota odpovedať priamo na otázky poroty.
  - **Reflexia** - schopnosť kriticky zhodnotiť vlastné argumenty a uvažovať o ich silných a slabých stránkach. Cieľom obhajoby nie je brániť argumenty za každú cenu, ale ukázať schopnosť premýšľať o téme do hĺbky.
- Spoločné hodnotenie tvorí písaná eseja ($\frac{5}{8}$) a obhajoba ($\frac{3}{8}$).

Témy na argumentačné eseje pre školský rok 2025/2026:

- **1. kategória** (1. - 2. ročník SŠ): „Rozmach umelej inteligencie priniesol ľudstvu viac škody ako úžitku.“
- **2. kategória** (3. - 5. ročník SŠ): „Vysoké školy na Slovensku by mali byť zadarmo len pre tých študentov, ktorí sa zaviazajú po dokončení štúdia zotrvať a pracovať na Slovensku aspoň 3 roky.“
- **3. kategória** (8. - 9 ročník ZŠ): „Žiaci s intelektovým nadaním by sa mali vzdelávať v rovnakých triedach s ostatnými žiakmi, nie v oddelených triedach/školách.“

Finálové kolo

- Do finálového kola **postúpia 3 najúspešnejší súťažiaci** z každej kategórie.
- Rozhodovať bude **expertná porota** v oblasti kritického myslenia a mediálnej gramotnosti.
- **Formát** bude nasledovný:
  - Každý finalistu dostane unikátne zadanie týkajúce sa jednej témy, ktorá je výrazná vo verejnom diskurze a môže byť aj polarizujúca.
  - Zadanie bude obsahovať niekoľko špecifických úloh a podotázok, ktoré budú pokrývať viacero zručností: mediálna gramotnosť, interpretácia dát, argumentácia.

- Súťažiaci budú mať **60 minút na prípravu** a vypracovanie zadania s pomocou internetu.
  - Následne budú mať **15 minút na odprezentovanie** svojich odpovedí pred porotou a publikom.
  - Témy aj poradie finalistov budú losované náhodne v deň súťaže.
-

Pomôcky

- Odporúčame zobrať si nasledujúce pomôcky: laptop alebo iný prístroj s prístupom na internet, písacie pomôcky a papiere.
- Prístup k počítaču bude zabezpečený v prípade, že súťažiaci nemá možnosť vziať si vlastný laptop.
- Súťažiaci sa môžu pripraviť na finále pomocou metodických materiálov dostupných na našej [webstránke](#) alebo [Youtube kanáli](#).